

My křesťané žijeme ve světě, plně vsazeni do společenské a kulturní reality naší doby, což je nakonec správně; ale nese to s sebou riziko, že se staneme „světskými“, riziko, že naše „sůl ztratí chuť“, jak by řekl Ježíš (srov. Mt 5,13), tedy že se křesťan „rozředí“, že ztratí novost, kterou dostává od Pána a od Ducha svatého. Mělo by to naopak být přesně obráceně: když síla evangelia zůstane v křesťanech živá, dokáže proměnit „kritéria úsudku, určující hodnoty, body zájmu, myšlenkové směry, prameny inspirace a životní příklady“ (Pavel VI., Evangelii nuntiandi, 19). Je smutné potkávat „rozředěné“ křesťany, kteří jsou jako víno nastavované vodou, na nichž není poznat, jestli jsou křesťany nebo lidmi tohoto světa, tak jako u naředěného vína není jasné, jestli je to víno nebo voda! Je smutné potkávat křesťany, kteří přestali být solí země, a víme, že když sůl ztratí chuť, k ničemu se nehodí. Jejich sůl ztratila slanost, protože se vydali napospas duchu tohoto světa a stali se světskými lidmi.

Proto je potřeba se neustále obnovovat tím, že z evangelia čerpáme životní mízu. Jak se to dá prakticky udělat? Především četbou a rozjímáním evangelia každý den, takže Ježíšovo slovo bude stále přítomno v našem životě. Pamatujte si: velmi vám pomůže, když budete nosit evangelium stále u sebe, malé vydání evangelia, které se vejde do kapsy nebo do kabelky, a budete z něho číst každý den jeden úryvek. Stále s evangeliem (v kapse) znamená nosit s sebou stále Boží slovo a mít možnost si ho přečíst. Také jít na mši každou neděli, kde se setkáváme s Pánem uprostřed společenství, nasloucháme jeho slovu a přijímáme eucharistii, která nás spojuje s Ním a navzájem mezi sebou; a pak jsou pro duchovní obnovu velmi důležité dny duchovní rekolekce a duchovních cvičení. Nezapomeňte tedy (na tyto tři věci): Evangelium, eucharistie a modlitba. Díky těmto darům našeho Pána se můžeme obnovovat ne podle světa, ale podle Krista, a následovat ho na jeho cestě, na cestě „ztráty vlastního života“, abychom jej znova získali. „Ztratit svůj život“ ve smyslu darovat ho, obětovat ho z lásky a v lásce – což s sebou přináší oběť i kříž – abychom jej získali znova očistěný, osvobozený od sobectví a od hypotéky smrti, plný věčnosti.

Panna Maria kráčí po této cestě vždy pře námi; nechme se jí vést a doprovázet.

papež František 31. 8. 2014

Víra a skutky

Získat pozici autentické víry předpokládá, že budeme mít hluboký vnitřní život a opravdu čisté srdce, což není nic snadného. V každé generaci je jen několik lidí, kteří toho jsou schopni dosáhnout, ale i ostatní se mohou na tuto cestu alespoň vydat. Je snazší mít víru, pokud zapřeme sami sebe a začneme něco dělat.

Dobré skutky sice jsou nutné, ale je třeba dělat je ve víře. Činit dobré skutky ve víře znamená, že se nebudeme považovat za dobré a nadřazené, protože jsme udělali něco dobrého, ale že všechno budeme přisuzovat Boží milosti. Máme se cítit jako dlužníci těch, kterým pomáháme, nemáme očekávat jejich vděk a nemáme přestávat s konáním dobra, jakmile se nám onoho vděku nedostává.

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Daniel J. Harrington – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Jeroným Horák – Ježíš v evangeliu podle Marka; Meinrad Limbeck – Evangelium podle Marka – Malý stuttgartský komentář; Aleš Opatrný – www.vira.cz; Marek Dunda – www.biblickedilo.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

24. neděle v mezidobí – cyklus B

13. září 2015

²⁷Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic u Césareje Filipovy. Cestou se ptal svých učedníků: „Za koho mě lidé pokládají?“ ²⁸Řekli mu: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za jednoho z proroků.“ ²⁹Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Ty jsi Mesiáš!“ ³⁰Tu je přísně napomenul, aby to o něm nikomu neříkali. ³¹Potom je začal poučovat, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit, ale po třech dnech že vstane z mrtvých. ³²A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat. ³³On se však obrátil, pohleděl na učedníky a xpokáral Petra: „Jdi mi z očí, satane! Neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské.“ ³⁴Ježíš si zavolal lidi i své učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě!“ ³⁵Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho.“ **Mk 8,27-35**

Úvod k meditaci

Po všech možných konceptech záchranu a před všemi variantami a ideologiemi záchranu přichází Ježíš se svou jedinečnou cestou: zachráně je sám trpící, jeho utrpení ale není ani zázračně odstraněno, ani není cílem. Jeho utrpení je cestou ke vzkříšení, které předchází utrpení nijak nesnižuje. A celá tato cesta záchranu, která je vykonána k prospěchu všech lidí, není aplikována ani nuceně, ani „plošně“. Je vázána na osobní poznání Mesiáše, na uvěření a osobní realizaci jeho cesty: tedy na následování.

Výklad biblického textu

Kontext: Rabbí, učitel, je na cestě se svými žáky. Povšimněme si, kolik důležitých událostí zmiňují evangelisté v souvislosti s tím, že Ježíš je na cestě. Našli bychom v evangeliích mnoho dalších míst, která zmiňují, že Ježíš putoval. Například do Jeruzaléma, do Nazareta, do Kafarna a atd. Když odmyslíme, že v té době pěší chůze byla nejběžnějším způsobem přemísťování z místa na místo, můžeme za Ježíšovým chozením vnímat i svědectví evangelia o tom, že Ježíš byl poutníkem. Lidský život se často přirovnává k pouti k věčnému cíli. V naší době opět vzrůstá obliba pěšího putování. Mnozí novodobí poutníci jistě budou vnímavější právě ke všem událostem, které nám Ježíše představují jako poutníka.

v. 27: Můžeme předpokládat, že vesnice ležely blízko tohoto města v severní Palestině, tam kde pramení Jordán. Toto město přestavěl tetrarcha Filip, syn Heroda Velikého. Někteří si kladou otázku, proč je tato událost zmiňována zrovna v souvislosti s daným krajem? Nabízí se několik vysvětlení. Například mohlo být důvodem i to, že Ježíš chtěl k prodiskutování tohoto velmi vážného tématu být na místě, kde na to bude klid a kde nebudou rušeni množstvím lidí. Ne, že by ten kraj byl neosídlený, ale Ježíš zde nebyl zřejmě tolik znám.

Za koho mě lidé pokládají? – Tato otázka nám navozuje atmosféru židovských rabínů, kteří vedli dialog se svými žáky, aby je přivedli ke správnému řešení problému. Tuto metodu použil i Ježíš, přestože věděl, co mu jeho žáci odpoví. Obecně totiž platí, že se nám hlouběji vryje do paměti to, na co jsme sami přišli (třeba i s cizí pomocí), než hotový závěr, který nám byl lacině předložen.

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
Iz 50,5-9a
2. čtení:
Jak 2,14-18
Evangelium:
Mk 8,27-35

Srovnání:
Mt 16,13-16;
Lk 9,18-20;
Mk 6,14-15;
Jan 6,68;
Mt 16,20-23;
Lk 9,21-22;
Mk 9,9;
Mk 9,31;
10,32-34;
Mt 4,10;
Mt 16,24-28;
Lk 9,23-27;
Mt 10,38;
Lk 14,27;
Mt 10,39;
Lk 17,33;
Jan 12,25

v. 29: A za koho mě pokládáte vy? – Je to otázka, která je nutí k zaujetí osobního postoje vůči Ježíši. Co si o druhém myslím, za koho ho pokládám, to pak ovlivňuje i můj postoj vůči němu. Tato otázka nesměruje k tomu, aby se Ježíš dozvěděl něco nového, ale aby si každý z učedníků sám ujasnil svůj názor na Ježíše. Je příznačné, že odpovídá právě Petr. Ten se ozývá jako mluvčí apoštolů i v jiných okamžicích, například při proměnění Páně na hoře Tábor. Říká zřejmě společný názor všech učedníků. V Matoušově evangeliu je Petr za toto vyjádření Ježíšem pochválen.

Mesiáš – Znamená „pomazaný“. Olejem byli pomazáváni králové, kněží. Když Petr používá označení Mesiáš, naznačuje, že v Ježíši se naplňuje očekávání celého národa, který toužil po slíbeném Mesiáši.

v. 30: Ježíš totiž přísně napomíná učedníky, aby o něm nikomu neříkali. Učedníci ho totiž sice jako Mesiáše označili, ale je to pro ně pouze začátek v poznávání jeho záměrů. Kdyby zveřejnili, že Ježíš je Mesiáš, jistě by následovaly i další otázky od ostatních. A tak by hrozilo, že by učedníci mohli podat zkreslený pohled na Mesiášovy záměry. Ježíš je tím tedy chrání před šířením nesprávných představ. Ježíš zavazuje učedníky mlčením, protože kvůli nesprávným představám o Mesiáši by mohlo hrozit nepochopení skutečného Mesiášova záměru.

Za zmínku stojí, že Ježíš v Markově evangeliu názor učedníků ani nepotvrzuje ani nevyvrací, ale zakazuje jim o tom někomu říkat. Zřejmě však i to, že Petřův názor byl vysloven nahlas, mělo velký význam pro celou skupinu učedníků.

v. 31: Je zvláštní, že hned po označení Ježíše jako Mesiáše následuje Ježíšova první předpověď utrpení. Proč Ježíš uvádí zmínku o tom, že bude trpět, právě v souvislosti s jeho označením za Mesiáše? Přímo se nám nabízí jedno vysvětlení. On je Mesiáš, ale ne takový, za jakého ho pokládají lidé. Svou předpověď utrpení poopravuje učedníkům jejich vžitou představu mesiáše. On je Mesiáš, který bude trpět. Spojení Mesiáše a utrpení je pro mnohé Ježíšovy současníky nejen něčím neobvyklým a nečekaným, ale dokonce pro ně nepřijatelným. Ježíš poučuje své učedníky poměrně barvitě o tom, jak bude jeho utrpení vypadat: bude mnoho trpět, bude zavržen od tří uznávaných vrstev představitelů židovského národa – od starších, velekněží a učitelů Zákona. Nakonec Ježíš dokonce říká, že bude zabit. Učedníkům toto sdělení vůbec nezapadalo do pokojného, vítězného Kristova tažení. Ježíš jakoby jedním dechem k líčení o svém budoucím utrpení dodává, že po třech dnech vstane z mrtvých. Markova zmínka o tom, že Ježíš mluvil otevřeně, zřejmě naznačuje, že své učedníky seznámil mnohem podrobněji a zřetelněji s tím, co se s ním stane.

v. 32: Petr se cítil oprávněn Ježíše usměrnit v tomto – podle něj – nevhodném plánu. Vzal si Ježíše stranou a začal mu tento plán rozmlouvat. Zde je poznat, že Petr sice měl odvalu označit Ježíše za Mesiáše, ale jednal s ním jako se sobě rovným, možná se vzdělanějším kamarádem. Jeho představa o Mesiáši v té chvíli zdaleka ještě neodpovídala té představě, jakou měl sám Ježíš.

v. 33: Zatímco Petr domlouval Ježíši stranou, Ježíš ho napomenul veřejně. Marek píše: „*Pohleděl na učedníky a pokáral Petra.*“ Ježíš použil velmi tvrdé označení: „*Jdi mi z očí, satane!*“ Tím chtěl naznačit, že Petr zastává věc satanovu. Ježíš hned dodal objasnění, proč Petra nazývá satanem. Nejde mu totiž o věci božské, ale lidské. A často to tak bývá i mezi námi věřícími. Někteří se modlí: „Pane Bože, udělej s tím a tím to a to.“ Jako kdyby chtěli říci: „Raději, ať je to podle vůle mé, já tomu rozumím lépe než ty, Pane Bože.“

Ježíš dává vysvětlení, proč se nám někdy zdá, že Bůh nejedná správně. Máme totiž na mysli věci lidské. Chceme se zabydlet zde na zemi. Jde nám hlavně o to, abychom byli zdraví a bez pozemských problémů, a zapomínáme na to, že Bohu jde o skutečné dobro, o naši spásu. Právý domov máme totiž v nebi a tam nás chce Pán dovést, přestože nás někdy vede cestami pro nás často nepochopitelnými a bolestnými. I když všechno nejsme zdaleka schopni pochopit, vždy se zaBožím jednáním vůči nám skrývá jeho láska a záměr shromáždit nás ve věčném domově. Ať Ježíšovo drsné napomenutí vůči Petrovi máme na paměti ve chvílích, kdy je pro nás těžké přijmout Boží vůli, která k nám někdy přichází skrze utrpení, nezdar či změnu našich plánů.

v. 34: Ježíš nemluví o vyhybání se každodenním potížím, ale o nesení běžných každodenních těžkostí, které označuje slovem kříž, o nesení bez reptání. V Božím království platí jiná matematici

ka: „*Kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho. Kdo svůj život ztratí pro Ježíše a evangelium, zachrání ho.*“ Největší hodnotu má duše. Kdo by ji ztratil, i kdyby získal celý svět, nic mu to neprospěje.

K tématu

Drazí bratři a sestry,

tuto neděli, 24. v liturgickém mezidobí, nás Boží Slovo interpeluje dvěma zásadními otázkami, které bych shrnul takto: „Kdo je pro tebe Ježíš Nazaretský?“ A potom: „Projevuje se tvá víra skutky či nikoliv?“ První otázku nacházíme v dnešním evangeliu, tam kde se Ježíš ptá svých učedníků: „A za koho mne pokládáte vy?“ (Mk 8,29). Petrova odpověď je stručná a bezprostřední: „Ty jsi Kristus“, to znamená Mesiáš, Bohu zasvěcený a poslaný spasit svůj lid. Petr a ostatní apoštolové tedy na rozdíl od většiny lidí věří, že Ježíš není jen velký učitel či prorok, ale mnohem více. Mají víru: věří, že v NĚM je přítomen a působí Bůh. Avšak vzápětí po tomto vyznání víry, když Ježíš poprvé otevřeně oznamuje, že bude muset trpět a být zabit, postaví se samotný Petr na odpor této perspektivě utrpení a smrti. Ježíš jej proto musí mocně napomenout, aby mu dal pochopit, že nestačí věřit, že On je Bůh, ale je třeba jej z podnětu lásky následovat na stejné cestě, cestě kříže (srov. Mk 8,31-33). Ježíš nás nepřišel učit filosofii, ale ukázat nám cestu, jedinou cestu, která vede k životu.

Touto cestou je láska, která je výrazem pravé víry. Miluje-li někdo bližního z čistého a velkodušného srdce, znamená to, že opravdu zná Boha. Pokud však někdo říká, že má víru, ale nemiluje bratry, není pravým věřícím. Bůh v něm nepřebývá. Jasně to prohlašuje svatý Jakub v druhém liturgickém čtení této neděle: „Když se (víra) neprojevuje skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jak 2,17). V této souvislosti bych rád citoval svatého Jana Zlatoustého, jednoho z velkých církevních otců, kterého nám dnes připomíná liturgický kalendář. Právě v komentáři k citovanému úryvku z Jakubova listu píše: „Někdo může mít pravou víru v Otce i Syna, stejně i v Ducha svatého, ale pokud nemá pravý život, neprospěje mu jeho víra ke spáse. Když tedy čteš v evangeliu: ‘Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha’ (Jan 17,3), nemysli si, že tento verš stačí k tomu, abys byl spasen. K tomu je zapotřebí život a čisté jednání“ (cit. In J.A.Cramer, *Catena graecorum Patrum in N.T.*, vol. VIII: In Eposy. Cath. et Apoc., Oxford 1844).

Drazí přátelé, na zítřek připadá slavnost Povýšení svatého kříže a následující den pak svátek Panny Marie Bolestné. Panna Maria, která uvěřila Pánovu Slovu, neztratila svou víru v Boha, když spatřila svého Syna odmítnutého, potupeného a ukřižovaného. Naopak zůstala s bolestí a v modlitbě u Ježíše až do konce. A uviděla zářivé jitra jeho Zmrtvýchvstání. Naučme se od Ní dosvědčovat svou víru životem pokorné služby, připraveni osobně platit za věrnost evangeliu lásky a pravdy v jistotě, že nic z toho, co činíme, nebude ztraceno.

Benedikt XVI. 13. 9. 2009

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Tuto neděli jsme dospěli k zásadnímu místu Ježíšovy zvěsti. Poté, co se přesvědčil o tom, že Petr a ostatních jedenáct apoštolů uvěřilo, že je Mesiášem a Božím synem, „začal (jim) naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět . . . , že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen“. Jedná se o kritický okamžik, v němž vyvstává kontrast mezi způsobem, jakým uvažuje Ježíš, a tím, jak uvažují učedníci. Petr cítí přímo povinnost pokárat Mistra, protože není schopen pochopit, že Mesiášův život by mohl skončit tak nedůstojným způsobem. Ale tehdy Ježíš, naopak, tvrdě kárá Petra, staví ho „do latě“, protože nemá na mysli „věci božské, ale lidské“ a neuvědomuje si, že se staví na stranu satana, pokušitele. (...)